Op de Zuidas in Amsterdam zijn ongeveer 55.000 arbeidsplaatsen, veel in de financiële en juridische dienstverlening. Ongeveer 70 procent van jonge professionals zit in de leeftijdscategorie van 25 tot 35 jaar.

Zingeving
De Bijbel voor yuppen op de Zuidas

De predikanten Ad van Nieuwpoort en Ruben van Zwieten van de Amsterdamse Thomaskerk weten de jonge, goed opgeleide professionals van de bedrijven op de Zuidas te bereiken met het Woord van God. Niet door dogma's te verkondigen, maar door de verhalen van de Bijbel te laten spreken. Door **Pieter Anko de Vries.**

Kantoorpersoneel van de bedrijven op de Amsterdamse Zuidas houdt even pauze buiten in de zon. *Foto: ANP*

De predikanten Ruben van Zwieten (l) en Ad van Nieuwpoort. *Foto: Uitgeverij Bert Bakker*

Op de Zuidas in Amsterdam werkt een generatie jonge, aan de universiteit opgeleide professionals die op zoek zijn naar persoonlijke ontwikkeling. En een deel van hen is gedurende die zoektocht in de nabijgelegen Thomaskerk beland. Dr. Ad van Nieuwpoort (1966) is predikant van deze PKN-gemeente. Samen met ds. Ruben van Zwieten (1983) is hij een van de initiatiefnemers van het project Zingeving Zuidas.

Genesis is geen geschiedenisboek. Het is een compositie

Toen Van Nieuwpoort, die lid is van de Generale Synode van de Protestantse Kerk Nederland, bijna acht jaar geleden dominee werd in de Thomaskerk, trof hij een redelijk vergrijsde gemeente aan waarvan een trouwe kern van zo'n 70 tot 80 mensen iedere zondag naar de eredienst kwam. Nu zitten er 's zondags rondom die kern soms tot wel 200 mensen in de kerk, een andere generatie van twintigers en dertigers. Vaak afkomstig uit verschillende delen van het land, van wie er een heel aantal een connectie met de zuidas heeft, het gebied in Amsterdam waar de nieuwe, grote kantoren van financiële instellingen, accountancy, advocaten en andere bedrijven zich bevinden.

Het is Van Nieuwpoort en Van Zwieten, die naast predikant-directeur van Stichting Zingeving Zuidas ook mede-eigenaar is van recruitmentbedrijf Van Zwieten & Company en High Potential Flex B.V., niet te doen om zieltjes te winnen. ,,In de vijf bijbelklassen die worden bezocht door de jonge professionals gaat het om de teksten, het verhaal. En dan kijken we er niet naar als historische tekst. We bezien ze als verhalen die een andere werkelijkheid aanreiken, die mensen confronteren en hen doen nadenken over hun eigen positie", vertelt Van Nieuwpoort. ,,Het doel is dat ik in beweging kom en dat ik loskom van wat mij bindt. Dat ik ga nadenken over de vaste patronen waarin ik mij bevind. De Bijbel gaat over menswording. De vraag is: wanneer kom ik tot mijn recht als mens? Als thema tijdens de kerstdagen hadden we daarom de zin: 'God is mens geworden, nu wij nog.' Het is mooi om te zien dat deze bijbelavonden bij veel mensen heel wat losmaakt."

Slavernij

Volgens Van Nieuwpoort is hét overal terugkerende thema van de Bijbel de uittocht uit de slavernij. ,,Het gaat om de vraag of we leven als slaven of bevrijde mensen. De yuppen van de Zuidas, die vaak helemaal niets van het geloof of van God weten kunnen toch aansluiting vinden bij dit centrale thema. Ze zitten allemaal in hun vaste stramien van hard werken en het streven naar meer inkomen en een nog grotere auto. En op een gegeven moment komt de behoefte aan zingeving en persoonlijke ontwikkeling om de hoek kijken en vragen ze zich af: is dit het eigenlijk? Waarom doe ik dit? Is er niet meer in het leven? Hier in de Thomaskerk gaat het om de verhalen waarin naar voren komt hoe je een echt mens kunt zijn zoals God dat heeft bedoeld."

Van Zwieten en Van Nieuwpoort schreven samen het boek

Ook wij worden uitgedaagd steeds weer van voor af aan te beginnen

De Bijbel op de Zuidas. Het gaat als warme broodjes over de toonbank. Nog voor de officiële presentatie plaatsvond is bij Uitgeverij Bert Bakker al besloten tot een tweede druk. In het boek geven ze, net als in de bijbelklassen, hun visie op de heilige schrift. Daarbij nemen ze afstand van wat ze de heilige huisjes vinden, de misverstanden over de Bijbel die nog steeds in stand worden gehouden, niet in de laatste plaats door de kerk zelf. Bijvoorbeeld het historisch opvatten van Bijbelverhalen en het verkondigen van bepaalde dogma's. Van Zwieten: ,,In het Nieuwe Testament gaat het bijvoorbeeld niet om de historische Jezus, maar de verhalen over hem laten ons wat zien. Daarmee wordt niet ontkend dat er een historische Jezus zou zijn geweest. Alleen in het evangelie gaat het over Jezus - Jeschoua – Jozua: hij die bevrijdt. Je moet een poging wagen om heel onbevangen en objectief de verhalen te lezen en je afvragen: wat staat er en wat kunnen we ermee?" Van Nieuwpoort: ,,Genesis is geen geschiedenisboek van hoe de aarde is gemaakt. Het is een compositie, als een muziekstuk. Het vertelt ons niet wat het was, maar waar het naartoe gaat."

Buitenkerkelijk publiek

Van Nieuwpoort en Van Zwieten beschouwen zich niet als orthodox, maar ook zeker niet als vrijzinnig. Van Nieuwpoort: ,,Vrijzinnigheid gaat uit van de behoefte van de mens. Het stelt de mens en niet God centraal. Maar ook de orthodoxie heeft antropocentrische kenmerken: het gaat erom hoe ík het heil van God kan verkrijgen. Wij gaan uit van een derde optie. En dat is dat iets van de 'andere kant', van God dus, naar ons toe komt. Dat gebeurt onder meer als je de Bijbelteksten leest. Het voordeel van ons buitenkerkelijk publiek is dat dat ons dwingt heel precies naar de verhalen te kijken. Want zodra je iets beweert vragen ze: 'waar staat dat dan?' Het bepaalt jezelf bij de kern van de zaak. Weten wij immers precies wat 'geloven' is, of wat bedoeld wordt met 'God'? Ook wij worden uitgedaagd steeds weer van voor af aan te beginnen."

Van Zwieten, geboren in een onkerkelijk gezin, studeerde rechten en theologie in Leiden. Tijdens zijn studie was hij een jaar president van Minerva, het Leidse studentencorps. ,,Ik durf mijn besluit predikant te worden wel een roeping te noemen. Als jongetje van zeven jaar heb ik in de klas gezegd dat ik dominee wilde worden. Dat was naar aanleiding van de uitvaartdienst van mijn opa, die nogal wat indruk op me heeft gemaakt." Na het gymnasium ging hij direct theologie studeren en vanaf het

Het doel is dat ik in beweging kom en dat ik loskom van wat mij bindt

tweede jaar ook rechten. ,,Ik was nieuwsgierig naar de wetenschap theologie. Later heb ik hier bij Ad een 'bril' gekregen om de Bijbel te kunnen lezen."

Van Nieuwpoort is geboren in de pastorie. Zijn vader was Nederlands Hervormd predikant. ,,Ik gaf op mijn vijftiende al Bijbelstudies, maar op een gegeven moment geloofde ik er niets meer van. Ik vond het Oude Testament zelfs een rotboek met die toornige God en al die dingen die niet kunnen. Maar toch bleef die vraag: er zijn zoveel mensen die geloven, wat is dat dan?" Iemand wees hem erop dat hij werk van de theoloog Miskotte moest lezen en dat deed hij. ,,Toen gingen mij de ogen open. Ik wilde hier meer van weten. Op de Universiteit van Amsterdam werd Miskotte hoog gehouden. Hier kwam ik in contact met de theoloog Frans Breukelman, die ons leerde de Bijbel op te vatten als literaire tekst. Hij was toen al met emeritaat, maar ik kwam bijna iedere dag bij hem thuis om van hem te leren."

Van Nieuwpoort, die van 1996 tot 2004 predikant in Amstelveen was en wetenschappelijk medewerker aan de theologische faculteit, promoveerde in 2006 op een studie naar het Messiaanse tegoed van het evangelie naar Lukas. In 1997 schreef hij zijn eerste boek *De kleine Mensengod, de bijbel kan ons nog meer vertellen*. Daarin breekt hij een lans voor een hernieuwde lezing van de bijbelse teksten. Onlangs nog verscheen van zijn hand *In Babel* waarin hij het boek Ezechiel legt naast de crisis waarin wij vandaag leven.

De Thomaskerk, ontworpen door architect Karel Sijmons en opgeleverd in 1966, heeft een inpandig theater. Dat maakt de kerk heel geschikt om te gebruiken voor tal van culturele activiteiten. In het Theater van de Thomaskerk worden maandelijks voorstellingen, debatten en gesprekken georganiseerd voor ontspanning en verdieping. Om de twee weken biedt de stichting Thomas open op dinsdag een lunchconcert in de kerk aan met beginnend talent (conservatoriumstudenten) en topmusici uit heel de wereld.